ՔՍԱՆԵՒՄԷԿԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ — 1249 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 13 — ՅՈՒՆԻՍ — 1872

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 180 ղշ.
» Գաւառաց » 10 ՄԷճ.
Վեցամսեայ Կ. Պոլսոյ » 90 ղշ.
» Գաւառաց » 5 ՄԷճ.
Իւրաքանչիւր թերթի գին 50 փր.
Ծանուցմանց տողը մէկ անգամի համար 3 դուրուշ, երկու անգամի համար 2 դուրուշ. աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կըլլայ։

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

[illegible]

Դուրս գացած լրագրաց համարուց ծախքը խմբագրութեան վրայ է։
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ և է գրութիւն խմբագիր — Տնօրէնին ուղղել պէտք է. Կ. Պոլիս, Զէնդիլի խան, Մասիսի գրասենեակը։
Յանձնուած ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 13 ՅՈՒՆԻՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Գ. ԹԻԷՐԻ ԱՏԵՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

(Շարունակութիւն տես Թիւ 1248)

Յուլիս 5ին օրէնսդրական ժողովը մտած ժամանակս մէկէն 'ի մէկ լսեր սուրին ինձ թէ «պատերազմ հրատարակուած է» — ինչ. պատերազմ՞ — Եւ Հօհէնցոլէրն իշխանին ընտրելութեան խնդրոյն պատմութիւնն ըրին ինձ։ Սպանիոյ մասին Բրուսիոյ դէմ գործուած յոխորտ ըմբռնման վրայ կը թուէր թէ բացուած բանակցութիւնք, որոց արդիւնքն հաւատալի էր, առու կէտոյ բասամը պիտի փարատէին։ Բայց ամպագրական պաշտօնէ մեծ ձեւով խօսքը խաղաղութիւնը վտանգել էր։ Ասկայն Բրուսիա ըղձացած որ Ինքը կործանածէն աւելի գիտցուած արար մէյսապարտ գրից մէջ դնուած էր։ արշափ եւ սարօրինակ էր իրեն դէմ գործածուած լեզուն, բայց եւ այնպէս իս կիջոււ Հօհէնցոլէրններուն ընտրելութենէն։ Այն ժամանակ մեք ալ խաղաղութեան յաւուրներուն հաւատացինք, եւ այնպէս հաւատացի, եւ յետոյ քանի եւ չորս ժամու մէջ պատերազմ հրատարակեցաւ։

Կենացս մէջ երբէք այն տարիքան խոր եւ դառն տպաւորութիւն զգացած չէի։ Այս զգացումս յայտնեցի այն ժամանակի պաշտօնէից, որոց մի քանին հոս են, եւ յանուն նոցին, յանուն իրենց ծառայած իշխանական ասանա, յանուն հայրենեաց, աղաչեցի զանոնք, գիտեմ թէ պատասխանատուն այսօր, որ զգուշանան, վասն զի Գաղղիոյ կորուստն հասած էր։ (Երկար շարժում։)

Նախընթաց օրն էր այն նամին՝ որ ամեն բանութեանց ենթակայ եղաւ։ Այս եղաւ քաղաքագիտական մեծ սխալ։ Ութ աւուր մէջ պատերազմ հրատարակելու որոշումը չկայ պատմութեան մէջ։ Եթէ նոյն իսկ Լուվուա որ եղած գնացած պատերազմական գործոց պաշտօնէից ամենէն մեծն է, պաշտօնեայ լինէր, գործունեալ կարելի չէր ութ աւուր մէջ պատերազմի պատրաստուիլ։ Աչա առաջին սխալը քաղաքագիտական սխալը։

Ութ աւուր մէջ պատերազմ հրատարակեցաւ, երբ բնաւ պատրաստութիւն չկար, երբ գնդագունդերն 1200–1300 մարդէն աւելի չունէին, եւ այս ալ Բրուսիացւոց դէմ, որք գնդերը յարմարական վիճակի մէջ դնելու պատրաստութիւնը վերջին տարիներու հասուցած են, եւ մեծ զօրութիւն ունէին Թիւփէնգի մէջ։ Ոչ թէ մեզ հետ պատերազմ բանալ ուղեկեան համար, ինչպէս որ բռնեցաւ, բայց սխալ էր, այլ վասն զի կ'սպասէին, եւ հետեւաբար պատրաստուած էին։ Ասկայն այն տարիներն կը վտանգին պատերազմէ, որ իրենց դէմ գործածուած տարօրինակ լեզուին խոյ հանդուրժելով հրապարակաւ ընկերացան կերպովայն ուղղեւ, եւ յաւուրդին համարեցան զինքը վտանգի մէջ ձգել։

Իսկ մեք որ պատրաստ չէինք մեզ աւուր մէջ պատերազմ հրատարակեցինք։

Նոյն իսկ Բրուսիացւոց բանակ եւ քանի մ'որ դէպք եղաւ պատրաստութեան, եւ դուք կոչէիք որ մեք մեզ աւուր մէջ պատրաստ լինէինք։ Այս եւ քանի մ'ալ զինուորական սխալներ մեր տեղեկից պատճառ եղան։ Քանի աւուր մէջ 250000 մարդ գումարելու համար մեծ փութաջանութիւն պէտք եղաւ եւ աւելի ալ չէր կրնար լինել։

Իսկ պատերազմական մեկերոյ գումարի հրացանք կը բաւէին. 'ի բայց առեալ փամփուշտը, Շասպօն արդարեւ գանուած հրացաններուն լաւագոյնն էր։ Բայց [illegible] կան էին։ Ճշմարիտ է այն խօսքը թէ 21000 թնդանօթ կար, 12000ը մարտկոցի կամ բերդի, 9000 ալ բանակի։ Բայց ասոնց ալ 4000ը միայն կրնային հոշուոյ մէջ գալ, որովհետեւ 5000ը ազդեցարերան էին։

Այսպէս Գաղղիա իր զօրութեան անչափ մեծութեամբ 250000 մարդ միայն կուտար։ Այս յանցանքն 1832ի օրինա՞ց էր։ Ինչու չէ ոչ. վասն զի մի կամ երկու ամսոյ մէջ (եւ այսչափ ժամանակ բանակցութիւններն երկարելը միշտ հնարաւոր է), 1832ի օրէնքը մեկ միլիոն մարդ կուտար։

Բայց աւելի մեծ դժբաղդութիւն մ'ունեցանք։ Մեր բերդերը պաշտպանողական վիճակի մէջ չէին։ Մեր ամենէն կարեւոր սահմանն Մեց՝ իր պարսպաց վրայ թնդանօթ մ'անգամ չունէր։ Այս վիճակին մէջ հանդիպեցանք Բրուսիոյ բանակին, որ բաւականին յաղթ ստուար չէր։ Իս կը կարծեմ որ ընդամենն 900000 մարդ անցաւ Ռէնէն անդին։ Բայց 'ի սկզբան 400000 էն աւելի պատերազմող չկար մեր դէմ։ Ինչ ըրինք։—Այնպիսի դրից մէջ կեցանք որ բնաւ զինուորական չէր։ 250000 մարդ 30 մղոն երկայնութեամբ գծի մի վերայ տարածեցինք, մեր աջ թեւը Ալզասէն անդին հասցնելով, այնինքն այնչափ հեռու, որ անոր օգնութեան հասնիլ կարելի չէր։

Քանի որ այս դրից մէջ կեցանք, Մեր աջ թեւը զարնուեցաւ, սակայն [illegible]. Վասն զի մեր զինուորական տարեգրութեանց մէջ Ուէյսինպուրկի հարուածին պէս [illegible] ունեցած չէինք։ (Ծափ աջէն, չար ալքէն)։

Այսպէս, ութ աւուր մէջ պատերազմ հրատարակելու քաղաքագիտական սխալէն ետեւ՝ բաժ դրից մէջ քանի որ անդարձ կենալու զինուորական մեծ սխալը գործեցաւ։ Զօրհաւլեան փարատեցաւ Մէցի շուրջն ամփոփուած կեցանք ինչու՞ համար, վասն զի Մէցը թողուլ Մոզէլն ու Լօրէնը թողուլ պիտի նշանակէր։ Ինչ պէտք էր ընել։ Մեր աջ թեւը զօրութ բանակին յառաջ կը քալէր, մեզ պատելու համար։ Բռնել պէտք էր նահանջել եւ Մէզայ գծին վերայ բազմիլ։ Կայսրը յաղթեցաւ, բայց թարկուած ժամանակ բանակին ծառայութեան մի չըրաւ, վասն զի էր անհետացած չափաւորութիւնն անոր թշուառ հեռաւորութիւնով գրաւեցանք։

Այս ալ զինուորական երկրորդ սխալն էր։

Կը մնար երրորդ սխալ մ'ալ գործել, եթէ պաշարեալ պատերազմ բանակ մ'ունենայինք, կինայինք Մէցը պաշարող դիմաց պատերազմ պատահել փորձ փորձել, բայց քանի եւ հինգ օր պէտք եղաւ մեր աջ թեւին եւ Տուէ զօրավարին բանակին միացնելով պաշտօնակի բանակ մի կազմելու։

Այս միջոցին Մէց կը պաշարուէր. այն ատենուան մարդոց բանակի գլխ եւ [illegible] կը կոչէր։

Իս քանի մ'որ անդամ եղայ պաշտօնեութեան մասնաժողովին, որոյ անդամակից էին մեր սոյն ատենի պաշտօնակիցներէն ոմանք եւ Գ. Թրօշիւ զօրավարը։ Ամեն երեկոյ կը գումարուէինք ժամ ութէն մինչեւ առաւօտեան ժամ երկուքը։

Թրօշիւ զօրավարն ու ես անդադար կը պաշտպանէինք կուսակցութիւն, որ վերջին Մաքմահոն մարշալ մ'ալ գործել, այն է պէտք է պատերազմը ծակելու անձնական փորձը։ Երբոր Պազէնին ազատելու խօսք կը լինէր, կըսէի, «Մէկին տեղ երկու պաշարեալ բանակ պիտի ունենանք» կ'ըսէի, ասոնց, երկու անձնատուր բանակ բնել։ Բայց մեր դժբաղդութեանց անհաւանութիւնը չէի գուշակեր։ Հոն մեր աւերումն 'ի գլուխ եղաւ։

Գ. Ժիւօ բաս. «Եթէ մեր կրած ծանր հարուածներէն ետեւ Գաղղիա չկրցաւ վերականգնել պատճառը գաւառական բանակներ չունենալն էր»։ Այդ խօսքը ճիշդ չէ։ Այդ անհաւատութեան պատճառն այն է, որ մեր զօրագունդերն 1200 էն 1300 մարդ միայն ունէին։ Մեր բոլոր պատրաստական զօրքերը Մէց կամ Սէտան դրկուեցան։ Շարժական պահապան զինուորաց յօժարութիւն ու քաջութեամբ հանդերձ չկրցանք վերականգնել, վասն զի սոսկալի կը պակսէին (Ծափ աջէն, չար ալքէն)։ Լուարի վերայ 200 մարդէ աւելի բազկացեալ գումարտակներ տեսայ, որք մի սպայակ եւ մի կամ երկու տասնակ միայն ունէին։ Աչա մեր աղէտալիութեանց պատճառը։ Սպաննուած Մէցի եւ Սէտանի մէջ մեր կազմ բանակներն [illegible] կորսեցինք։ Մեր զօրքն ամեն ժամանակէ աւելի քաջութեամբ կռուեցաւ։ Ամեն մարդ կը վկայէ ասոր։

Արդ, պատերազմին այս երկրորդ հրատարակութեան, թշնամին առջեւ քանի որ գունդ [illegible] համար նահանջել չուզելը, ժամանակէն յառաջ պէտք է պատրաստելու սխալ փորձը մեր բոլոր աղէտից կորուստը՝ ասոնք են աչա մեր աղէտից պատճառները։ Այս պատճառներովն է որ Գաղղիա ընկճեցաւ։ Թող չըսուի թէ Բրուսիական դրութիւնը [illegible] համար էր։ Ոչ։ Բրուսիական դրութիւնը չէ Գաղղիոյ յաղթողը։ Գաղղիոյ յաղթողն այն էր որ Բէրլինի մէջ մեծ քաղաքագիտութեան փորձ մեծ կառավարութիւն մի կար. կարող զօրավարներ կային, բաղդ մութիւնը կազմուած պաշտօնեայ մի, եւ այս ամենուն վերայ հաստատամիտ հանճարեղ եւ զինքը չափ զօրաց ներուն փառացը նախանձող թագաւոր մի, որ քանի մի մարդոց հետ գրեթէ Մեծն Ֆրէտէրիկոս Բրուսիոյ վերադարձաւ։ (Շարժում)։ Ոչ, Բրուսիական դրութիւնը Գաղղիոյ դրութեան չյաղթեց, այլ Բրուսիոյ կառավարութիւնը Գաղղիոյ կառավարութեան յաղթեց։ (Ծափ աջէն, չար ալքէն։)

Աչա այս է ճշմարտութիւնը։

Իսկ ես, կը խոստովանիմ որ եթէ կարենայի յաղթել նորկայ դրութեան հաւանեցին, այս առաջարկութիւնը կընէի։ 1832ի օրէնքը կենդանացնէի։ Ոչ թէ ութ տարի զինուորական ծառայութիւն կը խնդրէի, այլ ութ զօրավարութիւն տարին 100000 ական մարդէ, ինչպէս կայսրութեան օրով։ Այս կերպիւ բանակ մի կունենայինք, ասոր թիւը կանոնաւոր զեղչումներն ընելէ ետեւ 864000ի կը հասնէր։ Տեսէք ինչպէս։ Տարին 100000 ական ութ տարուան զօրակոչից գումարը 800000. ծախքին ծառայութեան համար 56000 մարդ այն գումարէն հանելով կը մնայ 744000։ Ասոնց վերայ կաւելնան միայն զօրականք, այսինքն այն մարդիկ որք զինուորութեան իրենց արհեստ բրած են, զինուորք, սպայք, կամաւորք, եւ այլք, որոց թիւը 120000ի կը հասնի, հետեւաբար կունենանք 864000 մարդ։

Զօրաց համար ծախք ընել ուզած ատեն ծախքը խաղաղութեան ժամանակ հզօր բանակ մ'ունենալու նախընտրելով վեց դար զինուոր (6000000) [illegible] նորքեւ պահելով կը կարծեմ որ ձեր երեւակայած ամենէն գեղեցիկ բանակը կունենանք։ Եւ [illegible] պատերազմի միջոցին կը համարիմ, այդ բանակով ալ մեկէն [illegible] կունենանք։

Ասով, մեր ներկայ վիճակին մէջ փորձ մ'ընելու ծանր տնտեսական [illegible] չէինք ունենար. չկայ օրէնք մի որ զինուորական օրինաց չափ բարուց եւ առողջութեանց յարմարելու պէտք ունենայ։

Ուրեմն աւելի կը մնէր փորձ չընել, Բայց ուզուեցաւ, եւ գոհութեամբ կը յայտնեմ որ յանձնաժողովն բաւական յաջողեցաւ այդ փորձին անպատեհութիւնները վերցնելու։

(Շարունակելի)

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Լոնտրա 22 յունուար.

Կը հաստատուի թէ Իսպանիոյ ... անուղղակի ... խնդիրը ... ձգուած է։

Վաշինկթըն 21 յունուար.

Կը հաստատեն թէ Ժընեւի խորհրդարանին անուղղակի պահանջմանց դէմ կործիք յայտնելով, Ամերիկայի կառավարութիւնը ... այն պահանջմանց վերայ։

Փարիզ 21 յունուար.

Գ. Թիէր աջակողմեանց պատգամաւորներուն ... պատասխանելով ըսաւ թէ ... Հանրապետական կառավարութիւնը պահել։

...

Թեհրան 21 յունուար հեռագիր։

Հակառակութիւնը ... Մեծ-Բրիտանիոյ ... մէջ։

Լոնտրա 22 յունուար.

Օսմ. Փոխ. 54 7/8
Փոխ 1869 62 3/8
» 1871 73 1/2
Անգլ. Փոխ. 92 5/8
Ադիւն 18
Մօնէր 41

Լիվերպուլ 21 յունուար

Բամպակ Մ. Ն. Օ. 11 5/8
Ծախուած 8000 հակ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Այսօր ... Յուլիանին ... տարեդարձին ... բոլոր ... գոց են։

Այս օրին ... Պատրիարքներն եւ ... չնորհաւորութեան գնացին ... ։

Այս գիշեր Մեծ ... Պէյօղլի ... ։

...

Այսօր ... Աղէքսանդրիա ... ։

Աշակերտները ... են կրօնք։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ԷՍՃԱՄԸ ՈՍԿՈՒՈՅ

13 յունուար երեքշաբթի իրիկուն 59 14

Կ. Պոլիս 12 յունուար

Յունիւթէ ... Անգ. լիր				12.23
Թրէտի	»	»	Օսմ.	» 16.5
Թրէտ Օսմ.— ...				16.70
Երկաթուղեաց		»	Ֆր.	173
Փոխ 1863		»	»	254
» 1865		»	»	303.59
» 1869		»	»	313
Թրամուէյ			Օսմ. լիր	13.

ԱԶԳԱՅԻՆ

Այսօր Ս. Պատրիարք Հայրը վեհափառ կայսեր գահակալութեան տարեդարձը շնորհաւորելու գնաց Գեր. Տ. Երեմիա եւ Տ. Նիկողայոս եպիսկոպոսաց, Պատրիարքական փոխանորդ Տ. Յովհ. Միքայելի ... եւ երկու ... ընկերակցութեամբ։

Գաւառաց ... Պատրիարքարանի ... Կ. Պոլիս ... Պատրիարքարանն ... եւ ... են։ ... թէ իրենց ... Պատրիարքարանի ... պաշտօնական ... մը։

Ծանուցած եւ Հինար ... Տաճիկ ... Հայ ... եւ ... Պատրիարքական ... Մեծ ... Հինար ... Պատրիարքարանի ... հարկ եղած ... ։

ԱՐԵՒԵԼՔ

Ուրբաթ օրը Օրագրի մէջ ... ։

«... Աղէքսան Ցայթունի ... Հայոց ... Պօղոս ... Ս. Էջմիածին ... կը հրատարակէր։

Շաբաթ օրը Օրագրի մէջ ... ։

«Էրէկ Աղէքսան Ցայթունի մայր 10ի թերթէն ... Յունաց ... թերթին ... հրատարակենք։»

« ... Հրատարակենք։»

Այս ... Հայոց Պատրիարքը եւ Հայոց ... 20ին ... Մեծ Եպարքոսին ... Մեծ Եպարքոսին։

Բուլղարաց ... պաշտօնէից ... ։

... այս խնդիրը, ծանուցանելով թէ ... Մեծ Եպարքոսը ... թէ այս ... ։

Այս ... Աղէքսան Ցայթունի այս ... կուսակցութիւնը ... ։

Մէնճեսթր Հանգստեան մէջ կը ... Թ. Պողոսեան Էֆէնտիին ... մէջ ... ։

Թ. Պողոսեան Էֆէնտին ... ։

Պատրիարքարանը ... Պատրիարքարանի ... ։

... Մուշ ... ։

Խորհրդոյն Մայիս 20 թուով ... Պատրիարքարանի ... Գրիգոր Ս. Գէորգ ... ։

Խորհրդոյ Ատենապետ Գեր. Պետրոս ... ։

... Տաճիկ ... Ս. Պատրիարքի ... Պատրիարքարանի ... Գեր. Պետրոս ... ։

... վրայ կը ծանրանան։

Այժմ խորհուրդ Տիգրանակերտի Վարդապետներէն ... Պատրիարքարանին ... ։

Այս ալ յիշենք ... Սասնոյ ... 15 օր ... 15 օր ... Ս. Յակոբի ... ։

... մեր ... ։

(Շարունակելի)

Անգամ եւ Սորդուանա ... Գեր. ... Պատրիարքարանը ։

... Պատրիարքարանի ... ։

Աղէքսանդրիա Ս. Հայրի.

Պատրիարքարանը ... Սորդուանա ... 20ին ... ։

Եթէ 6—7 ամիս ... ։

Թերեւս ... 31 եւ ամիսը 28 ... Պատրիարքարանի ... ։

Նախորդ ամիսը 28ին ... Պատրիարքարանի ... 22ին ... Սորդուանա ... 10ին ... Սորդուանայէն ... ։

Եւ ... Սորդուանա ... ։

Եւ ... Հայր Ս. ... ։

եղծել յանդգնօք. այսինքն սաանց ձեռնհաս իշխանութեանն հրամանագիր առնելու, դասին խորհուրդ. հաստատել համարձակող արծաթեմաւ երկու աէբուէրն ու մէկ խնե փոքրաւոր (որոնք վիչուած են մօտ 31 գրաւեմանս մէջ) կը յանդգնեմենն. բայց փախանող յանդգնեմանելու քաջութեամբ կը պաշտպանեն քանդով թէ որ եւ է փոքրաւոր մը ո՛րչափ եւ ո՛ր տեսակ յանցանք ալ ունենայ՝ ու փանքէն մերժուի ալ նէ, դարձեալ յանցանքը վանաշօրն է եւ ո՛չ թէ մերժողին եւ այլն.

Նեթէ այս վճիռք արդար է, Ս. Խորանաչէնց (մեռան են փչեալ իրը քանի՛) եւ Գրօնաց վանաչօրց ակնունքեան լայն.

Կը յուսալի որ հիմնջեւալ մէջ Առաջնորդի տեսուան փչաստակութեան արտոնութիւնը քանի մը Ջօղաշինեէս բառ կամեին չեն յանձնի փչեալ քնեիչք, եւ ձեռնաւորայ այս չափ սոխայութիւնը պատատաց մէջ տեղիք չը գանուին հանագիր կըլլան 'ի պատմի Պատրիարքարան կենդանոյն.

Կը յուսալի, որ խմ վրաս եղած գանգատագիրերուն պատճէնը եւ կամ Պատրիարքարանէդ վաւերացած անոնց պատճէնները (որ կանխիկ ծանուցած եմ Պատրիարքարանիդ. փետր. 19 թուականով) յանձնած գնելով, ինձնէ արուած պատասխաններն ներքեւ սաորագրութիւնս դրուիլ կը պահանջեն. նմանապէս կը պահանջեն ամբաստանողաց ստորագրութիւնք ինձ տրուած պատասխանեալն ներքեւ, ու բանակցութիւնք այս եղանակով առաջուելէն զինի. ստորագրուած բանակցութիւնները կամ անոնց վաւերացեալ պատճէնները 'ի Պատրիարքարան կը խրկեն իրենց կարծիքը տեղեկագրելով.

Վերջապէս կը յուսայի, որ (ինչպէս նախամեծագի Թոփալեեան Յովհաննէս պրոյի մէջ ալ իրենց սոփարկած էր) ամբաստանողաց անունները յանգակի մը մէջ առած, եւ խոստովանչելք Առաջնորդ եղած սրբոյ մինչեւ հիմայ ծնի որչափ տարի տուեր են նէ, նոյն խել ամբաստանողաց հարցանելով բառյած հարստութեան գումարը (դանէ ինձնէ գողցուեր) կը հավնուն եւ անկէց ամենայն ինչ կը մերժեն. բանակ չահտիրութիւնը մայր մ'է, որ անկէ կը ծնանին ամէն գասապարածի որդիք, եւ անոր մէջ գտած կը դարմանին ամեն դժբախտութիւնք. այս եթէ մայր չըլլայ, անոր ծնունդը ալ չը կրնար կենալ. եթէ ոչ Այնքանեղած Թէոդորոս արեգալ բառած ստանալով գեղբ տրուած ծնունդին նման որ հանդերձին օձիքը փրցանելուն պէս ամեն զրպարտութիւն անհետ կըլլայ.

Եւ վերջապէս յուսացածներուս եւ ոչ մէկը չաեմնալէս 'ի դատ անոնց փախուցէն յետոյ հոկտեմբեան պարապ պահուեցան, որոց ստացածը ներկայացուցէն կը տեսնաք.

Ուստի սաիպուեցայ անմա 21 թուականով ծանոյ մը տալու փչեալ հօր տուրք եղբայրներուն, որուն ճշգրիտ պատճէնն ալ ներփակեալ* է.

Հիմա կ'աղաչեմ գրոյս պատասխանեալ, զի կուզեմ հանդնալ թէ կըրնական ժողովին խիղճը եւ ընդհանուր փոխութեան արդարութիւնը (այս գրութեան եւ նախորդ գրութեններս ներքեւ աշխատութեան ինչ թարգ ղինի) կը ներէ՞ այս յայտնի հակոհիւերը, այս է՝ անագրոյն դատախազներէ իբրեւ քննիչ

* Ցէեալ պատճէնները միա ալ դրկուած են, բայց յայտնի էջերը չեն ներքեւ ստորագրել, եւ հարկ ալ չկայ հրատարակելոյ.

եւ իբրեւ դատաւոր ընդունիլ, բառ իմ կարծեաց ոչ ընդունելը կրաւունք եւ արդարութիւն է, ոչ ալ սաանց յանցանաց եւ անպատուութեանց աաջնորդութենէն կանգնելի հրաժարիլս.

Մնամ պատասխանւոյ գրութեանս անհամբեր.

24 մայիս 1872 Յ. Ե. Եսաեան

'ի Ս. Վանս

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԳԼՈՒԽ ԺԵ.

ԻՆՉՊԷՍ ԿԸ ԶԱՐԳԱՆԱՅ ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՆՈՐԱ ԱՐԺԷՔԸ ՆՈՐՈԳՈՒԻ— ԻՆՉՊԷՍ ԿԸ ՀԱՍՏԱՏՈՒԻՆ ԱՐԺԷՔՆ ՈՒ ԳԻՆԸ.

Ծախսութեան Արժէքը.—Պահանջատութեան կամ Զեղչած Հարստութեան ու Արժէքը.—Գին Եղող.—Ստոյգ արտադրութեան.—Առաջարկ ու Խնդրանք.—Եկամուտ.—Արտադրեալ Բէւ,—Բանաւոր ու ըզգաց գին.

Ծախսութեան Արժէքը.

Գործիս սկիզբը գրած նախադասութեան խորհրդածութիւններէն կըզգամ. հասկցուի թէ Արժէքը ծանօթութիւնը ճշգրտական անհատութեան մէջ կ'ենթադրուի է.

Կը հասկցուի նաեւ սաանց ալ ըսել՝ ամենայն թէ իրաց կամ արտադրութեանց համարժէք իրեր գնելոյ կարողութիւնը, այն անատական յատկութիւնը՝ որ Արժէք կը կոչի, հարկաւ անհրաժեշտ է.

Կրնայ թէ իրաց ու թէ՛ մարդոց մէջ գտնուելը փառն զի մարդոց ձիրքը կրած յարմարութիւն, բռած աշխատութիւնն, իրենց կարողութիւնները գործածելով ստացուած ծառայութիւնները կը փաճառեն ու կը գնեն.

Արժէքէն հասկնա պայծառ է բառ ծանօթագոյն եւ տեղեակ, փառն զի մեր պետութեան Թուրքի ու ստեղծագործութեան ստորինն ալս կը գտնայ, ինչպէս դասնոր յաղեցնելոյ մեջնայն ու հետաքրքրութիւնք. Ամէն մարդ գիտէ թէ մի ու նոյն արդիւնքը կամ արտադրութիւնն օրինակի համար՝ նոյն արժէքը չունենար մեր փարիզի ու Լոնտոնի մէջ, ոչ ամեն վաճառականաց, եւ ոչ սաորեւ ամեն կղզանական մէջ.

Պահանջատութեան կամ Զեղչած Հարստութեան ու Արժէք.

Մարդիկ ամեն փարիզեան հարստութիւնն հոգանկալ գնահատելոյ ու չափելոյ պէտք ունին.

Դիւթական հարստութիւնն՝ որ իրաց մէջ կը կոչանայ կա՛մ իրաց մասթիւննեւ րուն համբերով կը գնահատեն կա՛մ չափուց ու կշռոց միջոցաւ. ինչպէս՝ օրինակի համար՝ երկար բանալի հինգ մէթր երկայն, հինգ քառակուսի կամ խորանարդ մէթրո, եւ օխիթէր կամ քիլոկրամ.

Աշխատութիւնն ու ծառայութիւնք՝ ժամանակով կամ գործուած իրով կը համբաւին ու կը գնահատուին ինչպէս մէկ ժամ աշխատութիւն, գառ մը բռնելի սպիտակութիւն մը եւ այլն. նմանապէս իրաց վերայ ձեռք բերուած արդիւնք կամ գործուած բանները բանակութեամբ կը գնահատուին.

Կարողութիւնք՝ Տաղանդը՝ անոր գլխաւոր մասին կրնան գնահատել իրենց գործածութեան կատարուած աշխատութեանց եւ ձեռք բերուած ծառայութեանց եւ արդեանց միջոցաւ.

Ամեն բան (արդիւնք աշխատութիւն կամ ծառայութիւն) գնահատելոյ ընդհանուր եւ համեմատական միջոց մ'ունենալոյ համար՝ Արժէքը ալ'ար է նկատել. որոնք ալ'ար կը լինի որպէս այն նիւթը՝ որոյ արժէքն ուրիշ արժէքներ չափելու յարմարութիւն ունենայ.

Փնտռելով թէ արժէքներէն որը կրնայ ուրիշ արժէքներ չափելու յարմարագոյն եւ խորհուրդով՝ կա՛մ գործի ազդեցութեամբ չափու մ'արժէքը, կա՛մ աշխատութեան չափու մ'արժէքն առնուլ. բայց հոս չափուն՝ տեսնուեցաւ որ գործերն ու աշխատութեան արժէքը՝ մէկէն մինչեւ երկրորդ եւ ուրիշ կրնար փոփոխել, տարւոյն մէ ու նոյն եղանակին մէջ, հե-

տեւապար խիստ թերի եւ անպատշաճ մ'էր.

Փորձն երկու մետաղաց նիւթոց համար վճռեց. այն է ոսկւոյ ու արծաթոյ համար. որոց արժէքն ալ թէ ու այսպէս է. ինչպէս որ չեկոյ պիտի տեսնենք. բայց աչխատութեան գործոց ու այլ արդեանց արժէքն չափ մեծ պայմաներէ ենթակայ չէ.

Այս երկու թանկագին կամ ազնուական կոչուած (փոքր բանակութեան սակ մեծ արժէք ամենայն ազգաց առանձնաւ) մետաղներուն առաջին ծառայութիւնն այս է որ փոխանակութեանց մէջ միջնորդ փոխանակի դերը կը կատարեն, ու իրենց արժէքը գնահատելու ամեն մարդ ամփոփելով արժէքն մուտքերու աստանած՝ ուրիշ արժէքը չափն որոշելու կը ծառայեն.

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԴ. ՏԱՆ

1871—1872

ՑՈՒՑԱԿ 22

Նախորդ հրատարակութեան գումարը	79,725
Մեծապատիւ Էֆէնտիք	
Յարութիւն Կարաթեան	75
Կարապետ Կոզանեան	75
Պօղոս Արիստեան	75
Նշան Փ. Պարադաշեան	75
Տիգրան Վ. Տօվմասեան	75
Զենոբ Փէշտիմալեան	75
Յովսէփ փաշա Դադեանեան	75
Յարութիւն Տատեան	75
Պետրոս Ֆնտըքլեան	75
Գրիգոր Զօհրապեան	75
Գէորգ Թէմօհեան	75
Մատթէոս Հէքիմեան	75
» Ճանիկեան	75
Պետրոս Լաթիֆեան	25
Խաչատուր Մարդպետեան	75
Գէորգ Քուրտաճեան	75
Ս. Միքայէլ Փէշտըմալճեան	75
Մկրտիչ Սէրվիչեան	75
Գաբրիէլ Միքայէլեան	75
Մկրտիչ Ճիլաճեան	75
Միսաք Պէճեան	75
Մաթէոս »	75
Ճէրճիս Աճէմեան	75
Միքայէլ Մամիկոնեան	75
Պետրոս Կիւմիւշեան	75
Աբրահամ Ղազարոսեան	75
Քերովբէ Զօպերեան	75
Վարդան Պօզիկեան	75
Յովհաննէս Ս. Քարամանեան	75
Աթանաս Փիլիպոսեան	25
Յովհաննէս Պէշտըկեան Վանեցի	25
Գրիգոր Յովակիմեան	25
Թագւոր Մելիքեան	25
Աստուած Պապազեան	25
Յովհաննէս Խանճեան	25
Կարապետ Պաքըրճ	25
Քերովբէ Անտոնեան	25
Յակոբ Յարութիւնեան	25
Յարութիւն Գրիգորեան	25
Գրիգոր Մանուէլեան	25
Մնակ Նշանեան	25
Մինաս »	25
Սարգիս Մովսէսեան	25
Ղուկաս Նշանեան	25
Մատթէոս Գաբրիէլեան	25
Պաղտասար Սահակեան	25
Ղազար Անդրէասեան	25
Ստեփան Պետրոսեան	25
Մ. Մատթէոս Մուրատեան	25
Պետրոս Համբարձումեան	25
Խաչատուր Սրապեան	25
Թովմաս Միքայէլեան	25
Մինաս Գէորգեան	25
Բարթող Աբրահամեան	25
Գրիգոր Վարդանեան	25
Սարգիս Ե. Խաչատուրեան	25
Համբարձում Յովհաննէսեան	25
Օհաննէս Պետրոսեան	25
Մինաս Մ. Միքեան	25
Աւետիս Համբարձումեան	25
Յակոբ Մանուէլեան	25
Մ. Սարգիս Մ. Յովհաննէսեան	25
Մ. Խաչատուր Մարտիրոսեան	25
Մինաս Շէհրիկեան	25
Բարսեղ Անդրէասեան	25
Մելքոն Յովսէփեան	25
Պօղոս Հնազանդ	25
Յովսէփ Թագւորեան	25
Աւետիս Գրիգորեան	25
Ղազարոս Միրտիչեան	25
Պաղտասար Ց. Ֆէթիկեան	25
Մինաս Յակոբեան	25
Մ. Պօղոս Պետրոսեան	25
Սարգիս Թորոսեան	25
Յովհաննէս Մարտիրոսեան	25
Յարութիւն Ալիքսանեան	25
Սիմոն Յարութիւնեան	25
Մերկեր Տէտէեան	25
Մանուկ Սարգիսեան	25
Վարդան »	25
Գրիգոր Բէյլեան	25
Մ. Դաւիթ Միրտիչեան	25
Գէորգ Աղայեկեան	25
Մ. Յակոբ Թորոսեան	25
Մարտիրոս Յովհաննէսեան	75
Աշոտ Ալֆէրեան, բ. գ.	50
Մկրտիչ Ոսկինեան	75
Թագէոս Մնակեան	75
Մկրտիչ Մուրատեան	75
Գումար	83,575

10 Յունիս 1872

Ի Պատրիարքարանի Հայոց

Գում-Գափու.

'Ի Դիւնաց Ազգ.

Վարչ. Տնտ. Խորհրդոյ

Գանձապետ

Գասպար Թ. Ո. Հէքիմեան

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ԱՆԵՂԼԵՑԱՑԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՆԴԵՐՁ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵԿԵՂԵՑԱՑԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՄԲ

Ի Ն. Վարդան Վ. Բաղիշեան Մխիթարեան. ռուսերէն վիեննա 1872

Գին անկողմն 5 ֆր. 50 սանդ. կազմածին 6 ֆր. 75 սանդիմ.

Կը ծախուի Խափաֆեան եղբարց գրատունը եւ ուրիշ հայ գրավաճառաց քով.

ՀԻՆԴ ԱԶԳԱՅԻՆ

Գիւրգոսի Պօլոնսկի ժամանակէն դաւանական Հեղ. վիեննա 1872

Ժամանակիս քաղաքական—կրօնական խնդիրներն այսօրուան ամեն կողմն ու հասարակ ուշադրութիւն գրաւած բլլալը յայտնի է. ամեն մարդ քաղաքագէտ ամեն մարդ կրօնագէտ բլլալ կը սիրէ: Այս հիասնայի մեծ ծառայութիւն մատուցած է Պօլոնսկին գրելովս այս վիպագիրը ժամանակակից պատմական ծանօթելիս քաղաքական—եկեղեցական դէպքեր գեղեցիկ միանգամայն զուարճալի ոճով գրի առնելովը: Այս օրանեկի գրուածքը քրիստոնեայ ընկերութեան այլ եւ այլ կարգի ընթերցողներուն առանց որոշ կրօնութիւն առանց մասը լուսաւորութիւն տալու եւ ու հասարակ ամենուն հետաքրքրութիւնը մեծապէս գոհացնող գործ մըն է.

Այն վէպին հայերէն թարգմանութիւնէն զատ հրատարակուած է նաեւ.

ԱԼԼԱՀԸ ԳԱՅԻՄ

Անուամբ աւելորէն թարգմանութիւնն ալ խարքանչիւրին գինն է՝ բառ կողմն՝ 50 - 60 սանդիմ.

ՍՐԲՈՑՆ ՑՈՒՍՏԻՆԻԱՆՈՍԻ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆՑ-ՆՈՒԹԻՒՆՔ.

Թարգմանեալ Հ. Աբրահամ Տէրէզեան 'Ի Մխիթ. տպարան վիեննա 1872

Նեխեղեցեաց սաուրբն գործերուն հին եւ երեւելի Աղթոց հայոց մէկուն բաժանդակ քրիստոնէութեան մէջ նշանաւոր եղած գրութիւնն է, որ դրոյպար մանր լեզուաւ կըծեւոյլ Թարգմանիչը մեր ազգային մատենագրութեան Այն չքնաղ մատեանը կրնայ թէ խրթուտ առաջնոց քրիստոնէից աւանդեալ վարուց նկարագիրը թէ իբրեւ քրիստոնէական կրօնքիդ ծառայութեան ցոյցք, եւ թէ մանաւանդ իբրեւ ժամանակին մատենագրութեան գեղեցիկ ճաշակ՝ օգտակար բլլալ ամեն սաստիճանի կրթեալէք եւ ուսումնասէր մարդկան:

Անկազմ օրինակին գինն է՝ 1 ֆրանք:

Այս երեք տեսակ գրքերն ալ կը վաճառուին պօլիս Ղալաթա.քէըրրար փողոց պիտ. ալէկի խան'ի ներքեւ Բ. Գաբրիէլեանց Հայաստանեայց գրատունը, նաեւ ուրիշ գրավաճառաց քով.

ԵՐԵՔ ՀՐԱՄԱՆԱԿԻՐՔ

Ա. Տիւմայի այս անգրադարձեալ վիպասանութեան երրորդ եւ վերջին հատորն ալ Գօլիս հասած ըլլալով, Արգոյ բաժանորդներուն կը խնդրուի որ իրենց անդորրագիրը ներկայացնեն Ջաքմաքճըլար եօքուշու թիւ 10 Տէոտէեանց վաճառատանը եւ հանեն առանց նոյն հատորը։

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՑՑ

ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ Ս. ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Ի Մ. վարդապետէ Մուրատեանց [illegible] Մելքիսեդեկ Կաթողիկոսէն։

Տպագրուած է արդէն այս հատորը բարեպաշտ Մահտեսի Կիրակոս Փարսեանց [illegible] Թիֆլիսեցւոյ, յոգուտ եւ ի պարծանս [illegible] ճառանգաւորաց վարժարանի Ս. Էջմիածնի, վայելուչ ձեւով, մաքուր թղթի վրայ եւ 640 երես բովանդակեալ, կը պարունակէ Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ Պատմութիւնն, ի սկզբանէ Լուսաւորչութեանն մինչեւ 1867 թուականն, որոյ արժանեաց եւ կարեւորութեան գնահատութիւնն բանիբուն ընթերցասիրաց ուղղամիտ դատաստանին կը թողումք։ Գին 16 դահեկան։

Ազգային վարժարանաց մանաւանդ եկեղեցականութեան նուիրուող անձանց ամենակարեւոր ուսանելիքներէն մին այն է Ազգային եկեղեցւոյ պատմութիւնը, որ կը պակսէր մինչեւ արդ։

Գոհ եմք որ Արժ. Մելքիսեդեկ վարդապետ Մուրատեան այս կարեւոր պակասը լցուց, որով անժխտելի ծառայութիւն մի կը մատուցանէ Հայաստանեայց ազգին եւ եկեղեցւոյ։

ԻՒՂ

Ճիւլիւս Հիմայուն Շէմքէթմաքըուն ճէնաց փառիջաձիւն լինելէ չէհրի այլենտա Գօգող իւղի Գանտիլ տանտամաներն ալ ալ ու թէմաչաքնա բաղայէթ խոճիլէր իչին, Շիրքէթի խայրիէ փարօրլէրինաէն քայըն պաճուն փարօրլէրին փօքթը Հաբաքէթլէրի իլէ ուղղութեամբ ցորը խալէլէրէրին պէյան ն։

Նիւտի այլը Նիւմէրոյը Պաշհալէթ նամ արտաքի փարօրը րիճալէ մախսուս օլարագ քէօփրիւտէն կիթէ առաւօթ այրը չարիէջ գալարագ հարաքէթլէ, Գաստամօնու վէ խոտիլուսրէ ուղղութեամբ ամբողջապէս պէյաթէ բիչիկխաւճիա գատար կիտէճէկինիվէ օրատաւ պիր միւտէթ արամ էյլէտիքտէն սօնրա ասամ աէօրթ րատէլէրինաէ Կէլյուլիւ ու Պաստիամօնի կը կեցուսը մէ Գալաքիյաշա ուղղութեամբ նմաէն քէօփրիւյէ աւտէթ խաէճէկի։

Իւ հըէթի փարօր կիռասը կէլմէք իչին
8 ղշ. իւալ գամարը
5 » ալթ գամարը
Ջօճուգլար իւչիւն Նըսըֆը։

Եկիտի եէտի Նիւմէրոյը Սոճիայէնա նամ արտաքի փարօրը մախսուս րալթ գամրը գարմիչարա մախսուս օլարագ կիտէ աառաթ կարքանա քէօփրիւտէն հարաքէթլէ Գարալյամ վէ Խուսփուսրէ ուղղութեամբ ամէն Պէրէքէ բիչիկխուճինա գատար կիտէճէկի վէ օրատա պիր միւտէթ արամ էյլէտիքտէն սօնրա աառաթ աէօրթ գարար տիլինաա ջէ լայտէ Խուսփուսրէ վէ Գարալթայա ուղղութեամբ քէօփրիւյէ աւտէթ էյլէյէճէկի. դու փարօրըն խալթ գամարը գարմիչարա մախսուս օրտագոլնատ, օրատա դարտաւն իլէ իքի նէֆէր տիւմէնճի վէ պիր նէֆէր թայֆա վէ պիր նէֆէր լիմոն չափուչը վէ իքի նէֆէր ղավթիյէ վէ պիր աէ հարէմ աղալէրինաէն պաղդա պիր քիմսէ պուլունմայաճաղ տըր։

Իւհըէթի փարօր կիռասը կէլմէք իչին
8 ղշ. իւալ գամարը
5 » ալթ գամարը
Ջօճուգլար Նըսըֆը։

Օն աէօրթ Նիւմէրոյը Գէօյիւքսիւյէ նամ փարօր տաւախ պէշ թապուզը գարմիչարա վէ պաշ թապաք իլէ թափլիտալ իւչիւն րիճալէ մախսուս օլարագ առաւօթ պիրաէ քէօփրիւտէն հարաքէթլէ Գէչիւպթաւ Օրթաքէօյ վէ Պէյլէրպէյի վէ Չէնկէլքէօյի խալէլէրինաէ ուղղութեամբ Պէյքօզ բիչիկխուճինա գատար կիտէճէկի վէ պիր միւտէթ արամ էյլէտիքտէն սօնրա ասամ աէօրթ գարարլէրինաէ հարաքէթլէ պէյն օրթարն խալէլէրէ իլէ քէօփրիւյէ աւտէթ խաէճէկի։

Իւհըէթի փարօր կիրաէս կէլմէք իւչիւն 8 ղշ. Թամրամբաղ իւչիւն վէ եան քամարաար
6 » սափր մահէլ
Ջօճուգլարըն Նըսըֆը։

Եկիտի աէքիզ Նիւմէրոյը Մէյտէնէթ նամ փարօր տաւախ առաւօթ պիրաէ Եէնիմահալլէտէն դոլդուրալ Մէղար պուրունը Գէօյիւքսիւյէ Թարապիա Պէյքօզ վէ Եէնիքէօյ վէ Միրկէօնի ...րինէ ուղղարատ Կէմի Չարտագեան Հիւմայուն բիչիկխանէ- նայ գատար կիտէճէկի վէ օրատան սա- ալթ իւչ պուչուք գարարլէրինաէ գայ- տըլ ուղղարատ Եէնիքէօյ աէլէրէրինաէ սա- լիւրլէրինէ ուղղարատ. Իէնի Մանաշէ յէ ալաէթ խաէճէկի։

Իւհըէթի փարօր կիռասը կէլմէք իչին 10 ղշ։

ՁՈՒՀՁՈՒՐԱԹ ԿԻՆՆՆՏԻԿ ՎԱՐՕՐԼԵՐԻ

Հաղիրանըն օն իւչիւնճի Սալը կիւնի փարօր օլարագ օն սէգզ Նիւմէրոյը Ղէյլան նամ փարօր սաաթ պէշտէ քէօփրիւտէն գալգըպ Իւ Խիսար Պէյլէրպէյի Չէնկէլքէօյ Արնաւութքէօյ Պէպէք Վանիքէօյ խալէլէրինէ կիտիպ ամէն անտըն քէօփրիւյէ ։

Եէտի Մէյտանտան եէտի Նիւմէրոյը փարօր սաաթ սէքիզտէ քէօփրիւտէն գալգըպ Պէյլէրպէյի Չէնկէլքէօյ Վանիքէօյ Գանտիլլի վէ Անատօլու Հիսարընա ուղղարատ Գանտըլճայա կիտէճէկ ամէն անտըն քէօփրիւյէ աւտէթ խաէճէկի։

Եկինէ մէյտանտան կէճէ օն աւ գուզ Նիւմէրոյը փարօր սաաթ քէօփրիւտէն սաաթ աէքիզ պուչուքտա հարաքէթլէ Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Արնաւութքէօյ Պէպէք Րումէլի-Հիսարը վէ Միրկէօնէ կիտիպ ամէն քէօփրիւյէ աւտէթ ։

Հաղիրանըն օն աէօրտիւնճի Ջարշէմպէ վէ օն աէլթինճի փէնշէմպէ կիւնլէրի աշագըտաքի սաաթ պիրէ չարիէք գալարագ Գէօյիւ թաէրէֆտէն փարօր պիր փարօր հարաքէթլէ Եէնիքէօյ Գէօյիւքսիւ Պ. Հիսար Պէյլէրպէյի Վանիքէօյ Պէյլէրպէյի վէ Գուրուչէշմէ ուղղարատ քէօփրիւյէ խաէճէկի Շիրքէթի Խայրիյէ Թարաֆընտան իլան օլունուր։

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆ

Կայսերական կառավարութիւնը 200.000 հատ Հէնրի—Մարթինի գնդակներու սնուած հրացան գնելու որոշում տուած ըլլալով, այս ամէն վաճառականք որ կարող են յիշեալ հրացանները կայսերական կառավարութեան մատակարարելու կը հրաւիրուին ներկայանալ Տաժի Շուրայի Թափճու Տաճիրեան յառաջիկայ չորեքշաբթի յունիս 14էն սկսեալ մինչեւ երկուշաբթի յունիս 19ն, ժամը 6 էն ետքը։

12 յունիս 1872
ի Դուռն Սպարապետի

Կայսերական զօրաց հագուստի արդիւնքէն եղած 34 նմուշ այերին վերջնական աճուրդը պիտի կատարի հինգշաբթի օր յունիս 15ին 'ի Տաժի Շուրա, ժամը 6ին մինչեւ։

Ուստի յիշեալ ախորը գնել ուզող արգոյ վաճառականք կը հրաւիրուին յիշեալ օրն 'ի Տաժի Շուրա ըլլալով վերջնական աճուրդին ներկայ գտնուիլ։

12 յունիս 1872
ի Դուռն Սպարապետի

Իզմիրի կայսերական գործարաններն պետք եղած համար 129.943 օխայ Ճէրմակ Ալէքսի պուտա բարդին վերջնական գնահատութիւնը պիտի կատարի յառաջիկայ հինգշաբթի օր յունիս 15ին 'ի Տաժի Շուրա։

Ուստի յիշեալ բարդը մատակարարել ուզող վաճառականք կը հրաւիրուին յիշեալ օր ժամը 6ին մինչեւ ներկայ գտնուիլ 'ի Տաժի Շուրա ըլլալիք գնահատութեան։

8 Յունիս 1872
ի Դուռն Սպարապետի

Կայսերական զօրաց համար գործածուած փամփուշտի (չասըր) պէտք եղած 84.000 օխայ ցուտ եւ անոր վերաբերեալ բաները բաժակէ չինուած ըլլալու պայմանաւ, գնահատութեան պիտի դրուին յառաջիկայ չորեքշաբթի օր յունիս 14ին 'ի Տաժի Շուրա։

Ուստի յիշեալ բաները մատակարարել ուզող վաճառականք, կը հրաւիրուին յիշեալ օրը ժամը 6ին միջոցները 'ի Տաժի Շուրա ըլլալիք գնահատութեան ներկայ գտնուիլ։

7 Յունիս 1872
ի Դուռն Սպարապետի

Դասերական զօրաց հաց բաժնելու համար կարգադրուած մատնամուղը, 1287 տարւոյն համար գոցելու գրացած ըլլալուն պատճառաւ, իր կողմանէ տրուած հաշուեմատեաններ կրողները կը հրաւիրէ որ մինչեւ ամսոյ վերջերը քովերնին առնուած յիշեալ տոմսակները առնեն յիշեալ մատնամուղին անհատը ներկայացնեն, որպէս զի վճարքներնին եղած տոմէքն ընդունին։

Յիշեալ պայմանաժամէն ետքը, թէ որ յիշեալ տոմսակներէն բերող գտնուելու ըլլայ նէ, չի պիտի ընդունուի։

6 Յունիս 1872
'ի Դուռն Սպարապետի

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ
Կ. Ա. ԻՒԹՈՒՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՑ
Ի ՊՈԼԻՍ ՋԻՆԻԼԻ ԽԱՆ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ
12 ՅՈՒՆԻՍ
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԻՐԱՅԻ ՀԵՏ 100 ՂՈՒՐՈՒՇԷՆ

Լոնտրա 3 ամիս	ղուրուշ	108 3/8
Փարիզ		23,45

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ
12 ՅՈՒՆԻՍ

Անգղ. լիրա	ղուրուշ	109.9
Նաբոլէոն ոսկի	»	87,4
Իմբէրիալ ռուս	»	89.6
Քէօրթիս	»	51,45
Հինգ Փրանք	»	—
Հինգնոց	»	105,20
Պեշլիք	»	120

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 12 ՅՈՒՆԻՍ

ԱՐՄՏԻՔ

Ցորեն կարծր Պէսարապիա		29	—34
»	» Աղազ	32	—35
»	» Պուլկար	30	—32
»	» Պուրկազ	30	—32
»	» Թէքիրտաղ	30	—32
»	կակուղ Աղազ	30	—33
»	» Պէսարապիա	28	—32
Կէօզլա Թունա		28	—32
Ցորեն կակուղ Պուրկազ		28	—32
»	Վառնա	30	—32
»	» Պուլկար	28	—30
Եգիպտացորեն Թունա		19	—20
»	Անատոլ.	17	—18
Գարի Թունա		14	—14 1/2
»	Անատոլ.		

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ

ԽՈՋԱԿ ՉՈՐ

Պուրսա	ղուրուշ	—
Անատոլու	»	—
Քօլօս		
Էտիրնէ	»	
Նաբլոս	»	

ԲԱՄԲԱԿ Ղուրուշ

Կէլվէ	հոխա	9 1/4
Իզմիր	»	10 1/2
Ադանա	»	9
Պարսկաստան	»	8
Վրաստան	»	8 1/2

ԲՈՒՐԴ

Անատօլու լուացուած հոխա	
» չլուացուած	»
Ռումէլի լուացուած	»
» չլուացուած	»
Վրաստան լուացուած	»
» կէս	»
» չլուացուած	»
Տիֆթիկ	»
Էլի Շէհիր	»

ՄԱՋ

Պարսկաստան	հոխա	11—
Անատոլու	»	10—1/2
Ճերմակ	»	6—7

ՃԷՕՐԻ

Գալաթիա Ա. տեսակ	հոխա	21
» Բ. »	»	19 —
Էնկիւրի	»	21
Թօգաթ	»	
Ազէրէ	»	
Եօզղատ	»	
Զորում		

ԽԻՇԽԻՇ

Էնկիւրի	հոխա	50 —
Գասթամուն	»	48 —
Պէյպազար	»	51 —
Զիլէթէլ	»	—
Պոլու	»	29 —

ԱՊԻԻՆ ՄՕՐԹ

Ամասիա	7	կտոր	մէկ	Օ. Լ.
Եօզկատ	7	»	»	»
Սիվաս	»	»	»	»
Երզրում	7 1/2	»	»	»
Գալաթիա	»	»	»	»

ՁԷԹ

Մէտէլինա	հոխա	7 1/2—
Այվալը	»	6 1/2—
Ապրիլ	»	10 —
Կիլիկիա	»	6 1/2

Պղինձ թաղած երկրին մէջ		9 1/2	—10
Աֆիոն	»	260	—275
Քիթիրէ	»	29	—30
Մոսուլ	»		—
Կոտոյ Անատ.	Ճերմէկ		—
»	Ռումէլի »		—
Մեղրամոմ Պարսկ. Դէղին	»	42	—44
Պրուսա		—	—

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

ղուրուշ

Խանգէ Բրիլ. տեսակ 100 հոխ.		1200—	
» Բ. »	»	1140	
Մեխակ	»	46—46 1/2	
Շաքար փոշի հոլ.	կիղ.	240—	
» » Գաղղ.	»		—
» գլուխ Գաղղ.		290—	
Զայ Փօնկօ	հոխան	26	—
» Բէլքօ ծաղիկ	»	45	—60
Անոյշ (գաղթայ)	կէնդ.	1060—	
Պղպեղ (սիպայա)	հոխա	10 1/4—	
Լեղակ (Չիվիտ) Պէնկալա	»	100	—140
» » Մատրաս	»	—	—70
Զինկ տախտ. 100 հոխ Փր.		90	—
Երկաթ Շոզամէտ.		84	—
» տախտակ		98	—
» բոլորակ		80	—82
Քարփիճա		112	—118
Բրինձ խաշիկով 100 Քիլ. Փր.		45	
Կարագ եղ Թանթիայ դր.		13	—14
Խավիար		35	—40